

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 71: Forslag til folketingsbeslutning om en kommission til undersøgelse af Blekingegadesagen.

Af Line Barfod (EL) m.fl.

(Fremsættelse 12.03.2008).

Forhandling

Kl. 14:21

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet.

Justitsministeren.

Kl. 14:21

Justitsministeren (Lene Espersen):

Beslutningsforslaget fra Enhedslisten pålægger regeringen i henhold til lov om undersøgelseskommissioner at nedsætte en undersøgelseskommission, som skal undersøge en række forhold vedrørende Blekingegadesagen. Enhedslisten foreslår bl.a., at en kommission skal undersøge, om PET undlod at videregive oplysninger til kriminalpolitiet i forbindelse med opklaringen af Blekingegadesagen eller begrænsede kriminalpolitiets adgang til at bruge oplysninger fra PET i forbindelse med efterforskningen af sagen, og skal undersøge PET's, Justitsministeriets og Udenrigsministeriets, herunder ministres, rolle i forbindelse med efterforskningen af røveriet mod en pengetransport i Lyngby i 1983, spørgsmålet vedrørende PET's samarbejde med Mossad og amerikanske efterretningstjenester samt forløbet omkring danske erhvervsfolks våbenproduktion til Israel og den måde, myndighederne håndterede sagen på.

Beslutningsforslaget skal ses i lyset af den fornyede offentlige debat vedrørende myndighedernes rolle i opklaringen af Blekingegadesagen tilbage i 1980'erne, som er opstået i kølvandet på Peter Øvig Knudsens bøger om Blekingegadebanden.

Sagen vedrørende Blekingegadebanden, og hvad der foregik dengang i 1980'erne, er uden tvivl af stor interesse ikke mindst i et historisk perspektiv. Derfor vil jeg også gerne understrege, at regeringen er enig i, at alle relevante dele af myndighedernes håndtering af Blekingegadesagen bør belyses. Det har vi sagt flere gange tidligere, og det er fortsat regeringens holdning.

Jeg må imidlertid sige, at jeg har meget svært ved at se sammenhængen mellem flere af de spørgsmål, som forslagsstillerne mener bør undersøges, og så myndighedernes håndtering af

Blekingegadesagen. Det gælder f.eks. spørgsmålet om danske erhvervsfolks våbenproduktion til Israel. Godt nok omtaler Peter Øvig Knudsen i andet bind af sine bøger om Blekingegadesagen den såkaldte Wejrasag, en sag, som omhandlede den danske ammunitionsfabrik Wejra A/S, der i 1980'erne angiveligt stod bag en række overførsler af israelsk producerede våben fra Israel til Iran, og hvor flere personer i 1980 blev dømt for overtrædelse af krigsmaterielloven, da virksomheden i strid med den daværende lovgivning reelt var ejet af et israelsk selskab.

Det er en sag, som der er redegjort nærmere for i min besvarelse af 25. april 2007 af spørgsmål nr. S 2606 fra medlem af Folketinget, hr. Bjarne Laustsen. Efter regeringens opfattelse har Wejrasagen ikke noget at gøre med myndighedernes opklaring af Blekingegadesagen. Jeg må også sige, at jeg har meget svært ved at se en sammenhæng mellem danske erhvervsfolks eventuelle våbenformidling til Israel og de danske myndigheders håndtering heraf og så Blekingegadesagen.

Et andet spørgsmål, som efter forslagsstillerens opfattelse bør indgå i en Blekingegadeundersøgelse, er som nævnt, om PET's samarbejde med henholdsvis Mossad og de amerikanske efterretningstjenester kan være en medvirkende årsag til, at alvorlige forbrydelser ikke blev opklaret og retsforfulgt. Også dette spørgsmål ligger efter regeringens opfattelse ganske langt fra kernen i sagen om Blekingegadebanden. Efter regeringens opfattelse er det snarere et spørgsmål, der naturligt indgår i PET-kommissionens generelle undersøgelse af PET's virksomhed på det politiske område. Som det fremgår af besvarelserne fra den 4. marts i år af spørgsmål nr. 310 og 311 fra Folketingets Retsudvalg, har PET-kommissionen over for Justitsministeriet oplyst, at kommissionen i sine undersøgelser vil komme ind på PET's samarbejde med udenlandske efterretningstjenester.

Spørgsmålene om danske erhvervsfolks våbenformidling til Israel og PET's samarbejde med udenlandske efterretningstjenester ligger således efter regeringens opfattelse så langt fra kernen af myndighedernes håndtering af Blekingegadesagen, at regeringen har svært ved at se, hvorfor disse spørgsmål skal indgå i en undersøgelse af Blekingegadesagen. Der er uden tvivl mange sager fra 1970'erne og 1980'erne, som det af den ene eller den anden grund kunne være interessant at få belyst nærmere, ikke mindst i et historisk perspektiv, men jeg tror, at

vi skal passe meget på med, at vi ikke får blandet andre sager fra den tid ind i en undersøgelse af myndighedernes håndtering af Blekingegadesagen.

Når det gælder de øvrige forhold, som forslagsstillerne ønsker undersøgt af en undersøgelseskommission, handler det om PET's og Justitsministeriets rolle i forbindelse med opklaringen af Blekingegadesagen, herunder navnlig Lyngbyrøveriet i 1983. Som jeg redegjorde for på et samråd i Folketingets Retsudvalg den 10. april i år, og som det også fremgår af mine besvarelser af 12. marts af spørgsmål nr. 448 og 465 fra Retsudvalget, undersøger PET-kommissionen allerede en lang række aspekter vedrørende myndighedernes håndtering af Blekingegadesagen.

PET-kommissionen har således i et brev af 11. marts i år oplyst, at PET-kommissionens undersøgelser vil kunne belyse en række forhold vedrørende PET's og eventuelt Justitsministeriets rolle i forbindelse med Lyngbyrøveriet og spørgsmålet om udlevering fra Frankrig af to PFLP-folk og de 6 mio. dkr., de blev fundet i besiddelse af.

Ifølge brevet, som blev oversendt til Folketingets Retsudvalg i forbindelse med min besvarelse af 12. marts af spørgsmål nr. 448, har PET-kommissionen allerede behandlet og beskrevet PET's overvågning af Blekingegadebanden og undersøgt aspekter af forholdet mellem PET og øvrige politiafdelinger. Foranlediget af den offentlige debat om Blekingegadesagen gennemfører kommissionen nu yderligere undersøgelser med relation til denne sag, og den undersøgelse, som kommissionen har gennemført og gennemfører, vil således ifølge kommissionens brev kunne belyse PET's og eventuelt Justitsministeriets rolle i forhold til følgende spørgsmål:

Peter Øvig Knudsens påstand om, at PET undlod at samarbejde med Lyngby Politi. Spørgsmålet om, hvorvidt de danske myndigheder forsøgte at hindre udleveringen af PFLP-folk fra Frankrig. Spørgsmålet om de franske myndigheders interesse i at udlevere PFLP-folkene. Spørgsmålet om de franske myndigheders tekniske undersøgelser af en del af de beslaglagte penge. Spørgsmålet om udlevering af en del af pengene og PET's interesse heri.

PET-kommissionen har oplyst, at kommissionen i den forbindelse bl.a. vil afhøre embedsmænd, som har været involveret i opklaringen af sagen vedrørende Blekingegadebanden, her-

under medarbejdere fra PET og det almindelige åbne politi.

Det er regeringens opfattelse, at det vil være forkert at lave dobbeltarbejde, og derfor er det også regeringens holdning, at der ikke bør iværksættes yderligere undersøgelser af håndteringen af Blekingegadesagen, før vi kender resultatet af PET-kommissionens arbejde. PET-kommissionen har oplyst, at den bliver færdig i år, og når resultatet af kommissionens arbejde foreligger, vil regeringen tage initiativ til at få belyst de dele af Blekingegadesagen, hvor der er behov for yderligere afklaring. At gå i gang med en parallel undersøgelse allerede nu, før vi kender resultatet af PET-kommissionens undersøgelse, vil efter regeringens opfattelse være uhensigtsmæssigt både ud fra et ressourcemæssigt hensyn og ud fra et ønske om at få sagen hurtigst muligt belyst.

I forhold til vanskelighederne ved at gennemføre parallelle undersøgelser har forslagsstillerne peget på, at undersøgelseskommissionen i Dan Lyngge-sagen, der også undersøgte forhold vedrørende PET, blev nedsat og arbejdede samtidig med PET-kommissionen. Hertil må jeg sige, at de to sager ikke kan sammenlignes. Dan Lyngge-undersøgelsen beskæftigede sig nemlig ikke med forhold, der indgår i PET-kommissionens arbejde. Der var slet ikke noget overlap imellem de to undersøgelser allerede af den grund, at Dan Lyngge-undersøgelsen omhandlede forhold, der fandt sted i 1990'erne, mens PET-kommissionens undersøgelse som udgangspunkt kun går frem til 1989.

Hertil kommer, at Dan Lyngge-undersøgelsen vedrørte PET's virksomhed i forhold til organiseret alvorlig kriminalitet, mens PET-kommissionen som bekendt skal undersøge PET's virksomhed på det politiske område. De to sager kan derfor ikke sammenlignes.

Lad mig afslutningsvis opsummere regeringens holdning:

Regeringen er som mange andre interesseret i at få belyst alle relevante aspekter af myndighedernes håndtering af Blekingegadesagen. Flere af de spørgsmål, som forslagsstillerne mener bør indgå i en kommissionsundersøgelse af Blekingegadesagen, har imidlertid efter regeringens opfattelse ikke sammenhæng med opklaringen af Blekingegadesagen. De centrale spørgsmål i sagen undersøges for tiden af PET-kommissionen, og det vil efter regeringens opfattelse være uhensigtsmæssigt at iværksætte et dobbeltarbejde. Derfor bør yderligere undersøgelser i sagen

afvente PET-kommissionens beretning, der som nævnt vil foreligge i år. Når vi kender resultatet af kommissionens arbejde, vil regeringen, som jeg også tilkendegav på samrådet i Retsudvalget i april, tage initiativ til at få belyst de dele af Blekingegadesagen, hvor der er behov for yderligere afklaring.

Jeg kan oplyse, at vi allerede i Justitsministeriet er begyndt at forberede en køreplan, med henblik på at den tid, der går fra PET-kommissionens afgivelse af beretning, indtil der er taget stilling til behovet for yderligere afklaring af Blekingegadesagen og en undersøgelseskommission kan være nedsat, bliver så kort som overhovedet muligt. Køreplanen blev sendt til Retsudvalget i forgårs med besvarelsen af spørgsmål nr. 544, og regeringen kan på den anførte baggrund ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 14:30

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til justitsministeren. Så er det Venstres ordfører, hr. Kim Andersen.

Kl. 14:30

(Ordfører)

Kim Andersen (V):

Jeg vil gerne slå fast, at Venstre ønsker, at hver en sten skal vendes i den såkaldte Blekingegadesag, og der er ikke noget, der skal fejles ind under gulvtæppet. Det er vigtigt i forhold til forståelse af historien og i forhold til myndighedernes indbyrdes relationer, at denne sag bliver fuldt og helt belyst.

Vi er i Venstre glade og tilfredse med den redegørelse, som justitsministeren her har afgivet over for Folketinget, og vi afventer PET-kommissionens betænkning. Vi er stærkt utilfredse med, at det har taget så mange år at få færdiggjort PET-kommissionens arbejde. For os at se hører det faktisk ingen steder hjemme, at det skal tage så mange år. Men nu er vi så langt, så nu skal det arbejde afsluttes, og så skal vi se, i hvor høj grad Blekingegadesagens mange aspekter er omfattet af PET-kommissionens rapport.

Når vi så har fået det konstateret, vil der ifølge det tilsagn, vi har fået fra regeringen, hurtigst muligt herefter blive nedsat en undersøgelseskommission med henblik på at få klarlagt og oplyst de forhold vedrørende Blekingegadesagen, som ikke måtte være tilstrækkeligt belyst i PET-kommissionens betænkning, og det er vi tilfredse med. Vi synes, at det er en fornuftig køreplan, ministeren har lagt frem. Den vidner om, at regeringen vil handle hurtigt i denne sag, og det

synes vi også er nødvendigt. Vi kan ikke forhale denne sag længere tidsmæssigt, og derfor er vi også tilhængere af, at der bliver sat en tidsfrist på en ny undersøgelseskommissions arbejde.

Venstre kan ikke støtte det foreliggende beslutningsforslag. Vi ønsker alt oplyst i sagen, men vi mener, at det er mest hensigtsmæssigt med den køreplan, som ministeren har redegjort for, og som blev oversendt til Retsudvalget i forgårs i den besvarelse, som ministeren har afgivet. At sætte noget andet i gang nu ville være overlappning og risiko for dobbeltarbejde og blot forhale sagen.

Kl. 14:32

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Karen Hækkerup som ordfører.

Kl. 14:32

(Ordfører)

Karen Hækkerup (S):

Under juletræet i rigtig mange danske hjem lå der en samling bøger skrevet af Peter Øvig Knudsen, som handlede om Blekingegadebanden. Det gjorde der også under mit juletræ, og bøgerne har været spændende læsning, som virkelig har oplyst om en tid, som var engang, og hvor den politiske dagsorden i Danmark var meget anderledes, end den er i dag.

Da de her bøger kom frem, skete der jo det, at der blev rejst en debat, en bred debat, hvor mange journalister, tidligere politikere og mange forskellige interessenter meldte ud, og tvivlsspørgsmålet rejste sig: Bliver alt nu undersøgt? Bliver hver en sten vendt i den her sag? Er der noget, som ikke blev oplyst?

Det gav hen over julen en forøget debat, da Uffe Ellemann Jensen, den tidligere udenrigsminister, meldte sig på banen med sin holdning. Og så skete der det skægge, at der begyndte at opstå en stemning blandt Folketingets ordførere på retsområdet for, at der skulle nedsættes en kommission. Pludselig meldte justitsministeren så ud, at det var der ingen grund til, fordi det allerede var ved at blive undersøgt. Så gik den politiske rygcrawl i gang, for nu skulle man finde ud af, hvad det i det hele taget var, PET-kommissionen kiggede på. Er alle de ting, alle de tvivlsspørgsmål, som bøgerne rejser, indbefattet? Og da gik det politiske gravearbejde i gang for at finde ud af, om der nu var noget tilbage.

Vi har siden hen stillet spørgsmål til forskellige ministre, både til statsministeren og til justitsministeren, om forløbet af den her sag, og vi har også haft justitsministeren indkaldt i samråd, og

mit indtryk var egentlig indtil det samråd, som vi havde for en måneds tid siden, at regeringen var meget afvisende, og at man under ingen omstændigheder ville gå ind og se på, om der var behov for en yderligere undersøgelse. Det forhold har heldigvis ændret sig, og i dag lægger regeringen op til, at man gerne vil have, at alt skal undersøges, så vi kan jo sådan set som opposition kun være tilfredse og meget glade for, at det nu bliver undersøgt. Det er rigtig godt.

Vi vil dog stadig væk sige, at vil gerne vil støtte forslaget fra Enhedslisten. Enhedslisten, som har gjort et kæmpe arbejde for at få den her sag fremmet, og som i den grad har presset på også for at få ministeren til at ændre holdning, synes jeg fortjener den anerkendelse, at det er et rigtig godt forslag. Og nu hvor ministeren har ændret holdning og undersøgelsen kommer, synes jeg også, man skal sige: Æres den, som æres bør.

Kl. 14:35

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Marlene Harpsø som ordfører.

Kl. 14:35

(Ordfører)

Marlene Harpsø (DF):

Da Dansk Folkepartis ordfører, hr. Peter Skaarup, ikke kan være til stede, skal jeg på Dansk Folkepartis vegne fremføre følgende:

Blekingegadebanden var som bekendt en stærkt venstreorienteret bande, der byggede sine aktiviteter på et dybt og rodfastet had til det vestlige demokratiske samfund. Da Blekingegadebanden huserede og nåede højden af sine aktiviteter i 1980'erne, hvor bandens medlemmer var i træningslejr hos palæstinensiske terrorister og arbejdede tæt sammen med disse, bl.a. ved at finansiere deres terroraktiviteter med midler røvet fra danske banker og pengetransporter, var den moderne masseterrorisme stadig i sin vorden. Det medførte tilsyneladende, at diverse forskræmte regeringer og efterretningstjenester fokuserede meget ensidigt på at undgå terrorismen for enhver pris, herunder ved at samarbejde med terroristerne i varierende omfang i et forsøg på at eksportere terrorismen til andre lande, hvor man så med mindre forstående øjne på den slags aktiviteter.

Der er således rejst berettiget tvivl om, hvorvidt den daværende danske regering og ledelse af PET i et vist omfang indgik i en dialog med palæstinensiske terrorister eller undlod at få dem udleveret til strafforfølgelse i Danmark af

ren og skær frygt for, at terrorerne skulle ramme Danmark. I 1970'erne og 1980'erne udsprang den største og mest massive terrortrussel fra marxistiske palæstinensiske grupper, der ved brug af vold og terror forsøgte at presse politiske indrømmelser i land. I Dansk Folkepartis optik er det mærkeligt, at det af Enhedslistens forslag fremgår, at det er den israelske efterretningstjeneste Mossad og amerikanske efterretningstjenester, der skal undersøges, selv om kerne i problemet var, at venstrefløjen bifaldt brug af vold og terror for at opnå politiske mål, som i øvrigt altid er utopiske og som derfor som alle andre utopiske ideer fører til død og ødelæggelse som det sås i Sovjetunionen og i den gamle østblok.

En undersøgelseskommissions mandat til undersøgelse af Blekingegadebandens hærgen skal omfatte de svigt hos Politiets Efterretningstjeneste og andre myndigheder, herunder muligvis ministre, der tilsyneladende foregik med henblik på at få afdækket og opklaret bandens forbryderiske aktiviteter, herunder mordet på en ung politimand, der blot passede sit job. Den morder, der går frit rundt, må naturligvis findes og straffes. Sådanne sager forældes aldrig, og tilgivelse er ikke mulig, så længe han fejlt undlader at tage sin straf.

Samlet set kan Dansk Folkeparti ikke støtte Enhedslistens forslag, da der er for mange elementer med, som Dansk Folkeparti ikke kan identificere sig med. Det ændrer dog ikke ved, at der, som det også fremgik af svaret, som Retsudvalget modtog torsdag, nu heldigvis er lavet en køreplan for en undersøgelse af Blekingegadesagen.

Kl. 14:38

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Pernille Vigsø Bagge som ordfører.

Kl. 14:38

(Ordfører)

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Da SF's ordfører ikke kan være til stede her i salen, er det mig, der skal overdrage beskeden om, at SF støtter Enhedslistens fine forslag.

Kl. 14:38

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Tom Behnke som ordfører.

Kl. 14:38

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Vi har fra konservativ side den opfattelse, at det er meget væsentligt, at vi får belyst alle de

aspekter, der er omkring Blekingegadesagen, hvordan det var, den blev håndteret, hvad forskellige myndigheder gjorde og ikke mindst, hvad det var, man lod være med at gøre og hvorfor. Det kan være meget afgørende for at forstå, hvad det var, der skete dengang, men også meget afgørende for at lære af den proces og måske også blive bedre til at håndtere fremtidige situationer, hvis der skulle opstå lignende i fremtiden, at vi ved, hvorfor man gjorde det, man gjorde.

Der har været meget mystik omkring den her sag, men det, der så er sket siden hen, og efter at der er begyndt at komme informationer frem igen her for nylig, er jo, at regeringen har meddelt, at man er indstillet på at undersøge hver en afkrog af den her sag, at hver en sten skal vendes. Vi har statsministerens ord for, at den her sag selvfølgelig skal undersøges til bunds, vi har justitsministerens ord for, at den her sag selvfølgelig skal undersøges, men det, som regeringen samtidig meddeler, er, at der i øjeblikket sidder en kommission, den såkaldte PET-kommission, som allerede nu sidder og kigger på dele eller måske endda det hele i forbindelse med Blekingegadesagen. Det er vi jo ikke helt klar over, før vi får rapporten fra PET-kommissionen, men på det tidspunkt vil vi så kunne vurdere, om der er behov for at nedsætte en ny kommission, og på det tidspunkt kan vi så også mere præcist sige, hvad det så er, den nye kommission helt præcis skal undersøge.

Det betyder jo, at Enhedslistens forslag sådan set er overflødigt, for beslutningsforslag betyder jo, at man pålægger regeringen at gøre det, som der står i beslutningsforslaget, nemlig at nedsætte en kommission til at undersøge Blekingegadesagen. Det har regeringen sagt at den vil gøre. Så kan vi godt diskutere de pinde, som Enhedslisten har remset op, og som Enhedslisten synes skal være det centrale i undersøgelsen, men hvis vi ser bort fra det, så er vi jo enige i ønsket om, at der skal være en undersøgelse, og jeg tror også, at vi er enige om, at der ikke er nogen grund til at undersøge tingene to gange. Så den del af undersøgelsen, som PET-kommissionen tager sig af, behøver man ikke at undersøge en gang til. Det er sådan set overflødigt.

Da debatten startede, og da justitsministeren som den første gik op og svarede og fortalte om regeringens holdning, hvad det er, der er sket, og hvad man har tænkt sig at gøre fremadrettet, havde jeg næsten forventet, at Enhedslistens repræsentant havde rejst sig op og havde sagt til

Folketingets formand: Jeg ønsker at trække mit forslag, for forslaget er sådan set vedtaget. Der er fuld enighed om, at vi skal have undersøgt det her til bunds. Man kan så selvfølgelig diskutere nogle af pindene i Enhedslistens forslag, men den tid, den glæde, hvis det var det, man skulle til. Vi kommer jo til at få en undersøgelse af de her forhold, og det er vi fra konservativ side meget, meget tilfredse med, og det ser vi frem til.

Kl. 14:41

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ja tak. Der er en kort bemærkning fra fru Karen Hækkerup.

Kl. 14:41

Karen Hækkerup (S):

Jeg kan næsten ikke dy mig, for hr. Tom Behnke har selv været en af dem, som er gået meget frem i medierne og har sagt, at der var behov for, at der skulle kigges på alt, og nu siger ordføreren, hr. Tom Behnke, så, at vi jo ikke ved, om vi får det hele oplyst, når PET-kommissionen bårler med sin store kommissionsrapport.

Jeg vil bare sige, at det ved vi jo godt at vi ikke får, og det er jo lige præcis vel også derfor, at regeringen nu er kravlet ned fra det høje træ og har indset, at der vil blive ved med at være politisk pres for at få en yderligere undersøgelse, fordi vi godt ved, at ikke alle ting vil blive oplyst. Det er sågar skrevet i et brev til Retsudvalget fra formanden for kommissionen, som har skrevet til os, at yderligere efterforskning kun vil være relevant, hvis en hævdet adfærd ville være begrundet i hensynet til PET's politiske efterforskning, og her er vi jo lige præcis inde ved selve kernen. Hr. Tom Behnke ved jo godt, at ikke alt vil være oplyst i den kommissionsrapport, der kommer, og det er vel også derfor, at hr. Tom Behnke er meget glad for, at regeringen iværksætter yderligere en undersøgelse.

Kl. 14:42

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 14:42

Tom Behnke (KF):

Der er ingen tvivl om, at også jeg har presset hårdt på og også har været ude i medierne med nogle ret skarpe udtalelser i den her forbindelse. Hvorvidt det så har påvirket regeringen ved jeg ikke, men i hvert fald er faktum, at regeringen med statsministeren i spidsen har tilkendegivet, at hver en sten skal vendes i den her sag, at det hele skal undersøges, og det er jeg meget tilfreds med.

Men inden vi nu starter en eventuel ny kommission op, som justitsministeren allerede har lavet en køreplan for – den er oven i købet oversendt til Folketinget, så det vil sige, at Justitsministeriet altså forventer, at vi skal have en kommission – ville det jo være rart nok at vide, præcis hvad den skal arbejde med, og vi ved jo ikke i dag, præcis hvad PET-kommissionen skriver i sin rapport om det her emne. Det ved vi ikke. Det er der faktisk ikke andre end dem der sidder i PET-kommissionen som ved. Nu skal den lige renskrives, og så skal den mangfoldiggøres, og så kan vi se den, og derefter ved vi præcis, hvad det er, vi yderligere har behov for at undersøge. Og det synes jeg faktisk er en meget hensigtsmæssig måde at arbejde på, altså at vi ved, hvad det er, der skal undersøges, inden vi begynder at undersøge.

Kl. 14:43

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Margrethe Vestager.

Kl. 14:44

(Ordfører)

Margrethe Vestager (RV):

Mit bud er, at det ikke sker så tit, at Enhedslisten får vedtaget et beslutningsforslag, før det er førstebehandlet. Vi vil fra radikal side ønske tillykke med, at det faktisk er blevet til virkelighed. For som den socialdemokratiske ordfører har regjort for, har der været debat om emnet, hvordan det skulle være, og hvordan det skulle håndteres, og med den udmelding, som justitsministeren er kommet med her ganske kort tid inden første behandling, må man sige, at det faktisk er lykkedes at få en gennemslagskraft på det her område.

Flere ordførere har allerede været inde på sagens genstand, og derfor skal jeg ikke repetere Blekingegadesagen eller de spørgsmål, som det vil være relevant at se på. Jeg vil tværtimod opfordre ministeren til at tage hele Folketingets interesse alvorligt og derfor også indkalde partierne for at få en drøftelse af, hvad der kan være relevant at undersøge. Ministerens timing er givetvis udmærket med at lade PET-kommissionen afslutte sit arbejde og derefter se på det, men det vil være rigtig godt, hvis det er et samlet Folketing, der står bag kommissionens kommissorium, når den tid kommer, og det vil sikre en tilstrækkelig bredde i det.

Jeg kan ikke på stående fod se, hvad der er af ting, som skal tages med fra Enhedslistens beslutningsforslag ekstra, i forhold til det, som mi-

nisteren selv nævnte, men jeg synes, det er relevant at sørge for, at et arbejde, der er stort og omkostningsfuldt, men frem for alt af meget, meget stor politisk og historisk interesse, bliver gennemført på baggrund af enighed i Folketinget. Derfor synes jeg, det vil være en ordentlig måde gøre det på, at ministerens timing bliver suppleret af, at partierne bliver indkaldt til drøftelse af, hvordan kommissoriet kan se ud, når vi ved, hvad PET-kommissionens resultater bliver.

Jeg synes, det vil være en rigtig fremragende udgang på den her sag, at Folketinget kan stå sammen om det, og dermed skal jeg ikke forlænge sagsbehandlingen, men som sagt sige, at vi er meget positive over for at få en undersøgelse af alle aspekter i den her sag.

Kl. 14:46

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Naser Khader som ordfører.

Kl. 14:46

(Ordfører)

Naser Khader (NY):

Jeg skal fatte mig i korthed: Ny Alliance er enig i, at der findes en lang række spørgsmål og forhold ved Blekingegadesagen, som skal udredes og belyses, og vi støtter fuldt ud en selvstændig undersøgelse af sagen.

Det glæder mig derfor, at Justitsministeriet allerede nu forbereder nedsættelsen af en undersøgelseskommission, og vi ser ingen grund til at pålægge regeringen noget, den allerede selv har besluttet at føre ud i livet. Derfor kan vi ikke tilslutte os forslaget.

Endvidere kan jeg påpege – som ministeren også tidligere har nævnt – at vi også i Ny Alliance anser det for dobbeltarbejde at påbegynde en undersøgelse, før PET-kommissionens resultater foreligger.

Jeg vil til slut rose Enhedslisten for deres engagement i den her sag.

Kl. 14:47

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Ordføreren for forslagsstillerne, fru Line Barfod.

Kl. 14:47

(Ordfører for forslagsstillerne)

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne takke for debatten og give fru Margrethe Vestager ret i, at det er meget sjældent, at Enhedslisten får vedtaget et beslutningsforslag, før det kommer til første behandling. Det er – så vidt jeg husker – kun sket én gang tidligere, og

det handlede om SAS, og at deres hoteller ikke skulle medvirke til prostitution.

Men vi synes, det er rigtig godt, at justitsministeren har lyttet til Folketinget og nu er indstillet på, at der skal være en særskilt undersøgelseskommission på det her område.

Den køreplan, der er lagt frem, viser jo, at der kommer en undersøgelseskommission i forbindelse med det forslag, vi har fremsat, så hvis ellers PET-kommissionen overholder det, de har sagt om at fremkomme med noget til efteråret, vil det jo tage lige så lang tid som den køreplan, ministeren nu har fremlagt. Så vi er jo enige om, at vi skal have sat undersøgelserne i gang om, hvor man kan være rent fysisk, hvem der kan sidde i kommissionen osv.

Men vi synes også, det er væsentligt, at vi her i Folketinget holder fast i at diskutere – som flere også har været inde på – hvad det så er, der skal undersøges, ligesom vi synes, det er vigtigt at holde fast i, at det her ikke skal være en ny kommission, som er 10 år om det. Noget af det, der er blevet påpeget har været problemet med den siddende PET-kommission, er jo, at man ikke har sørget for, at de mennesker, der sad der, blev fritaget for andet arbejde, og derfor er det noget af det, som vi vil være optaget af, når vi skal se på, hvordan der skal udpeges folk til at sidde i kommissionen, nemlig at vi så skal sikre, at der også er midler til, at de kan frigøres fra andet arbejde og ikke skal varetage fuldtidsarbejde andre steder samtidig.

Det tror vi er vigtigt, ligesom vi tror, det er væsentligt, at vi i Folketinget får en diskussion af, hvad det er for en ekspertise, som vi mener skal indgå i kommissionen. Det er også det, vi har gjort i forbindelse med andre kommissioner, hvor vi har set på, hvad det er, vi gerne vil have undersøgt, og dermed hvad det er for en ekspertise og baggrund, de folk skal have, som skal sidde i kommissionen, i forhold til hvad der skal undersøges.

Så når vi har været optaget af den her sag, er det, fordi den med alle de ting, der er kommet frem, jo har vist, at der er tale om et stort traume hos mange i dansk politi, hvor det her har ligget som en undren over, hvordan det overhovedet kunne gå til, at der var en del af politiet, der havde viden om, at der var en sådan bande, og som ikke sørgede for, at den viden kom videre til andre, med den dybt tragiske følge, at en ung politimand blev slået ihjel. Det synes vi er meget væsentligt at få undersøgt, så man får den viden frem.

Vi synes, det er rigtig vigtigt, at vi får diskussionen om, hvad det er, der kan få nogle mennesker til at gøre noget så vanvittigt som det, Blekingegadebanden foretog sig; hvordan kan nogle mene, at de, med henvisning til at de kæmper for en større sag, har ret til at udsætte andre for røveri, kidnapning osv.? Det er alt det, der også indgår i den forskning, der er rundtomkring, om, hvad det er, der får nogle til at blive ekstreme. Men vi mener også, det er vigtigt at få set på, hvad det er, der får myndigheder til at sige, at de med henvisning til en større sag, hvad enten det så har været samarbejdet med Mossad eller USA, eller hvem det nu har været, hvad der nu har været baggrunden, kunne tillade sig ikke at gribe ind i forhold til den her bande og dermed kunne tillade, at de kunne fortsætte med at lave røverier, planlægge kidnapninger osv., som gik ud over andre mennesker. Det synes vi er rigtig vigtigt at få undersøgt.

Der har været mange sager fremme i medierne, og vi synes, det er væsentligt, at vi i underudvalget under Udvalget for Forretningsordenen, der nu skal viderebehandle det her forslag, får debatten om, hvilke af de her ting der skal indgå ud over det, som vi har listet op i vores beslutningsforslag. Der har været sagen om lægen, der gav oplysninger og i nogle tilfælde hjælp med noget af det, der skulle bruges, hvis man skulle foretage kidnapninger osv., men som ikke blev retsforfulgt. Hvad der var baggrunden for det, synes vi er væsentligt også at tage med ind i overvejelserne om, om det skal undersøges. Der har været diskussionen om Force 17, og det kan også være noget af det, man skal se på.

Der har senest været det her med, at der var en PFLP-leder, der både på et møde med den tidligere udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen og i diskussion tv havde været fremme og tilbyde at vidne. Men hvad skete der med den henvendelse, hvorfor har man ikke taget den op?

Det kan også være, der er andre ting, som andre mener bør undersøges, og det synes jeg skal med ind i vores overvejelser, og jeg synes, at vi skal opfordre alle, der ligger inde med oplysninger, til at komme frem med dem nu, så vi kan få det med i kommissoriet. Og jeg håber meget, at alle Folketingets partier i det videre arbejde vil være indstillet på, at vi skal have et bredt kommissorium, som sørger for, at vi får undersøgt den her sag ordentligt, så vi ikke havner i en situation, hvor det kun er nogle få ting, der bliver undersøgt, og at man så igen om nogle år vil se, at der kommer alt muligt nyt frem, og at der bli-

ver ved med at være teorier om, hvorfor det ene og det andet skete.

Vi synes, det er afgørende at få en kommission, som virkelig kan komme i dybden, og som forhåbentlig kan få afsluttet det, der handler om, hvad det var, der skete. Det synes vi er afgørende.

Så tak til justitsministeren for at have fulgt det, der lå i vores forslag, om, at vi får en kommission, og en opfordring til alle om, at vi får et rigtig godt arbejde om, hvad der skal indgå i undersøgelsen i kommissionen.

Kl. 14:52

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen afsluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 92: Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en uvildig kommission til undersøgelse af sagen om »Scandinavian Star«.

Af Morten Messerschmidt (DF) m.fl.
(Fremsættelse 08.04.2008).

Kl. 14:52

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Forhandlingen er åbnet. Justitsministeren.

Kl. 14:53

Justitsministeren (Lene Espersen):

Den nationale tragedie, der udspillede sig på »Scandinavian Star« for efterhånden 18 år siden, står stadig meget skarpt i vores bevidsthed, og derfor vil jeg også gerne lægge ud med at udtrykke min medfølelse med alle dem, der blev personligt ramt af katastrofen. Selv nok så mange år vil aldrig kunne læge de dybe sår efter de forfærdelige tab af menneskeliv, som branden medførte.

Derfor er det også naturligt, at sagen om »Scandinavian Star« lige siden tragedien i 1990

har været genstand for stor opmærksomhed, også fra Folketingets side. Under skiftende regeringer er der besvaret et endog meget betydeligt antal spørgsmål fra Folketinget om sagen, og som jeg vil vende tilbage til, har Rigsadvokaten og Justitsministeriet i tre omgange truffet afgørelse om, at der ikke er grundlag for at genoptage sagen. Disse afgørelser er hver gang truffet på grundlag af en nøje gennemgang af det særdeles omfattende sagsmateriale og efter grundige overvejelser.

Det siger sig selv, at der på intet tidspunkt har været nogen anden tænkelig interesse for de involverede myndigheder end at sikre den bedst mulige behandling af sagen, og derfor har skiftende regeringer som nævnt også brugt rigtig mange ressourcer på at sikre, at alle relevante spørgsmål er blevet vendt. Vi er imidlertid nu nået til et punkt, hvor det er nødvendigt at erkende, at uanset hvor uheldig denne sag er på det personlige plan, er der ikke grundlag for at iværksætte yderligere offentlige undersøgelser, endsiige nedsætte en egentlig undersøgelseskommission. Regeringen kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget, og jeg vil i det følgende helt overordnet redegøre for, hvorfor der efter regeringens opfattelse hverken er behov for en kommissionsundersøgelse af den strafferetlige efterforskning eller af de privatretlige spørgsmål, sagen måtte kunne rejse for berørte enkeltpersoner.

Beslutningsforslaget er gennemgående begrundet med, at der er behov for at få afdækket nye spørgsmål og hypoteser om skibets ejer- og forsikringsforhold og brandens faktiske hændelsesforløb. Jeg har stor forståelse for, at det må være meget svært for de overlevende og de efterladte at forlige sig med, at der vil være omstændigheder omkring branden, som vil være omgærdet af usikkerhed og spekulationer. Men det helt naturlige ønske om at få en større grad af vished for, hvad der helt præcist skete, kan ikke i sig selv bære en undersøgelseskommission, når det samtidig står klart, at en ny undersøgelse ikke kan forventes at føre til nye vurderinger eller afgørelser. I den sammenhæng tror jeg, det vil være gavnligt med en kort opsummering af sagen.

Færgen »Scandinavian Star« brød som bekendt i brand den 7. april 1990 på vej fra Oslo til Frederikshavn, og 158 mennesker omkom. Umiddelbart efter branden blev der fremsat en anmodning om gennemførelse af en søforklaring til fastlæggelse af alle omstændigheder i